

CAPITOLUL X. CONSUMUL ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

X.1. Tendințe în consum

„Amprenta ecologică” este acea formulă de calcul prin care întreaga întindere a Pământului se împarte la numărul său de locuitori, din care rezultă suprafața Terrei de care are nevoie un individ sau o organizație pentru a-și asigura necesarul de resurse și pentru a-și biodegrada complet deșeurile generate de-a lungul întregii sale existențe.

Amprenta ecologică a unei țări include suprafața de terenuri cultivate, pășuni, păduri și ariile piscicole necesare pentru producția de fibre, materie lemnoasă și alimente destinate consumului și suprafețele ocupate pentru neutralizarea deșeurilor generate. Biocapacitatea reprezintă suma totală a ariilor productive. Diferența dintre amprenta ecologică și biocapacitate arată dacă o țară este debitor sau creditor ecologic.

Datele deținute de Institutul Național de Statistică, necesare pentru realizarea evoluției amprentei ecologice și a biocapacității pe cap de locuitor se regăsesc la nivel național.

X.1.1. Alimente și băuturi

Consumul alimentar al populației constituie un aspect esențial și direct al condițiilor de viață. Astfel, o primă problemă care interesează a constituit-o nivelul consumului mediu a principalelor produse alimentare și mai ales variația în dinamica anuală 2018-2022.

Datele deținute de INS referitoare la consumul (disponibilul de consum) mediu anual de produse alimentare (în unități fizice) pe cap de locuitor precum și consumul (disponibilul de consum) mediu anual de băuturi pe cap de locuitor, se regăsesc la nivel de macroregiuni, nu teritorial. Lipsa datelor la nivel județean, nu a permis estimarea trendului de evoluție privind consumul alimentar al populației raportat la nivelul județului Galați.

Surse de date: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO online (serii de timp domeniul nivel de trai, consumul alimentar al populației ~ <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>)

X.1.2. Locuințe

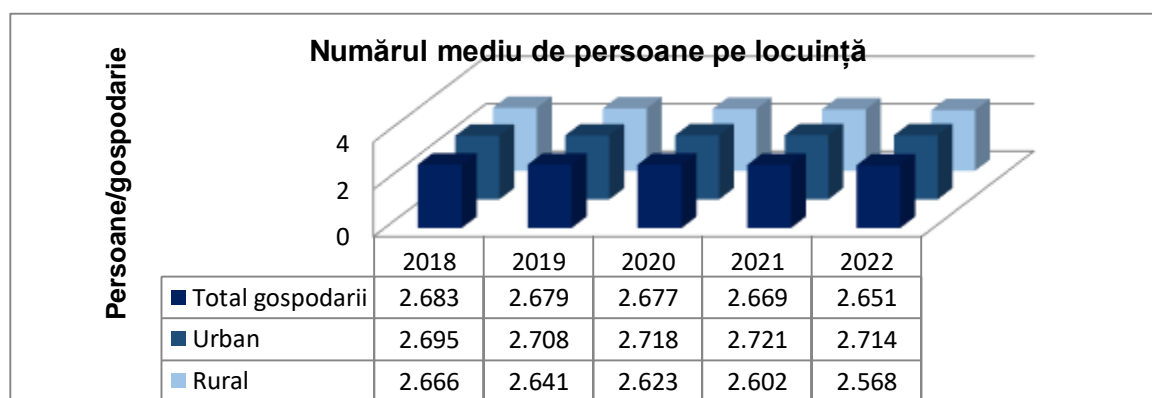
Locuința (apartamentul) este construcția formată din una sau mai multe camere de locuit situate la același nivel al clădirii sau la niveluri diferite, prevăzută în general cu dependințe (bucătărie, baie etc.) sau alte spații de deservire, având intrare separată din casa scării, curte sau stradă și care a fost construită, transformată sau amenajată în scopul de a fi folosită, în principiu, de o singură gospodărie. Fondul de locuințe se determină pe baza datelor obținute la recensământul populației și locuințelor ținând seama de modificările intervenite în cursul fiecărui an:

- intrările prin construcții de locuințe noi, prin schimbarea unor spații cu altă destinație în locuințe;
- ieșirile prin demolări, respectiv prin schimbarea din locuințe în spații cu altă destinație.

➤ **Numărul mediu de persoane pe locuință reprezintă populația totală stabilă raportată la numărul total de locuințe**

Pentru județul Galați, numărul mediu de persoane pe locuință, pentru perioada 2018-2022, este reprezentat în figura nr. X.1.2.1.

Figura X.1.2.1

Surse de date: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO online (<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>)

➤ **Consumul de energie electrică în locuințe**

Consumul de energie electrică în locuințe (exprimat în MWh și mii tep) reprezintă consumul de energie electrică al populației obținut prin însumarea tuturor cantităților de energie electrică furnizată populației de către agenții economici în anul de referință.

Consumul de energie electrică în gospodării se bazează pe date care sunt agregate la nivel național.

Surse de date: Institut Național de Statistică, baza de date a indicatorilor de dezvoltare durabilă în România, http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm

➤ **Cheltuieli de consum medii pe persoană**

Cheltuielile de consum medii pe persoană reprezintă ansamblul cheltuielilor efectuate de populație pentru necesitățile de consum curent și intrate în consum (produse alimentare, mărfuri nealimentare, servicii) și contravaloarea consumului uman de produse agroalimentare din resursele proprii ale gospodăriei. Metoda de calcul o reprezintă însumarea cheltuielilor efectuate de gospodării pentru necesitățile de consum curent (alimentare, nealimentare, servicii și autoconsumul uman de produse agroalimentare). Datele necesare acestui calcul se regăsesc la nivel național și pe regiuni de dezvoltare, astfel că nu a fost posibilă prezentarea la nivelul județului Galați.

Surse de date: Institut Național de Statistică, baza de date a indicatorilor de dezvoltare durabilă în România, http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm

Obs. Lipsa datelor la nivel județean, nu a permis estimarea trendului de evoluție a cheltuielilor de consum medii pe persoană.

X.1.3. Mobilitate

Mobilitatea reprezintă esența de dezvoltare continuă a omenirii, bazată pe transportul de persoane și mărfuri prin diferite moduri. Transportul s-a dezvoltat într-un conglomerat de subsisteme și serviciile pe care acestea le furnizează. Datorită naturii sale omniprezente, transportul ocupă o poziție centrală în structura unei națiuni urbanizate. Modul în care oamenii trăiesc și muncesc s-a schimbat pe parcursul timpului, ca urmare a îmbunătățirii stilului de viață și a capacităților transportului. Transportul rutier joacă un rol vital în satisfacerea nevoilor de mobilitate ale societății moderne, prin sprijinirea activităților variate ale comunităților: muncă, educație, recreere, cultură etc. Numărul și utilizarea vehiculelor rutiere motorizate este în creștere aproape peste tot în lume. Acest lucru se întâmplă în detrimentul transportului public, care este, în general, mai prietenos cu mediul. Un sistem de mobilitate modern, eficient din punct de vedere al resurselor, care servește atât pentru pasageri, cât și pentru mărfuri poate contribui în mod semnificativ la competitivitate și sustenabilitate.

X.1.3.1. Transportul de pasageri

Indicator RO35: Cererea de transport de pasageri

Este definită ca fiind suma pasageri-kilometri interni parcurși în fiecare an. Transportul de pasageri intern include transportul cu autoturisme, autobus, autocare și trenuri.

Principalele cauze care stau la baza creșterii cererii de transport de pasageri este creșterea veniturilor împreună cu o tendință de a cheltui mai mult sau mai puțin din

procentul din venit pentru transport. Prin urmare, venitul suplimentar înseamnă buget suplimentar de călătorie, care permite călătorii mai frecvente, mai rapide, mai îndepărtate și mai luxoase.

Activitatea de transport este una dintre principalele surse de emisii de gaze cu efect de seră și, de asemenea, dă naștere la poluarea semnificativă a aerului și la zgomot, care pot afecta grav sănătatea umană și ecosistemele.

➤ **Volumul transportului de pasageri raportat la PIB**

Reprezintă volumul transportului intern de pasageri (exprimat ca modificare procentuală față de anul de bază, din perioada analizată, a valorii din anul curent pentru pasageri-km) raportat la produsul intern brut (exprimat ca modificare procentuală față de anul de bază, din perioada analizată, a valorii din anul curent în euro prețuri constante la nivelul anului 2005). Variabila este calculată din indicatorul pasageri-km (pkm), definit ca transportul unui pasager pe distanța de un kilometru. Datele sunt agregate la nivel național.

➤ **Ponderea fiecărui mod în transportul de pasageri reprezintă** ponderea (în %) a fiecărui mod de transport (autoturisme; autobuze și autocare; trenuri) în totalul transportului intern de pasageri. Conform INSSE, datele sunt agregate la nivel național.

➤ **Utilizarea transportului în comun** se exprimă prin volumul transportului public local de pasageri pe moduri de transport (transportul cu autobuze și microbuze, tramvaiele și troleibuzele). Transportul public local de pasageri cuprinde transportul, în interiorul zonei administrativ-teritoriale a unei localități, fără a depăși limitele acesteia. Datele sunt agregate la nivel național.

Surse de date: Institut Național de Statistică, baza de date a indicatorilor de dezvoltare durabilă în România, http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm

X.1.3.2. Transportul de mărfuri

Indicator RO36: Cererea de transport de marfă

Este definită ca fiind suma de tone-kilometri interni parcurși în fiecare an. Transportul de pasageri intern include transportul cu autoturisme, autobus, autocare și trenuri.

Sectorul transporturilor este unul din principalele surse de emisii a gazelor cu efect de seră și de asemenea dă naștere nivelurilor semnificative de poluare a aerului, care pot afecta grav sănătatea umană și ecosistemele. Reducerea cererii de transport ar diminua, prin urmare, impactul asupra mediului.

Potrivit celor mai recente metadate transportul intern include transportul rutier, feroviar și pe căi navigabile interioare. Căile navigabile și de transport feroviar interioare se bazează pe mișcările de pe teritoriul național ("principiul teritorialității"), indiferent de naționalitatea vehiculului sau a navei iar transportul rutier se bazează pe toate deplasările vehiculelor înregistrate în țara de raportare.

Raportul dintre creșterea anuală a transportului intern de mărfuri și PIB, calculat în prețurile anului 2005, determină mărimea decuplării dintre PIB și transport. Indicatorul decuplării, este definit ca unitatea minus raportul de cuplare. Distribuția modală a transportului de marfă este definită ca ponderea procentuală a modurilor de transport

(rutier și feroviar) din transportul intern total. Acesta include transportul rutier, feroviar și pe căi navigabile interne.

- **Volumul transportului de mărfuri raportat la PIB** este dat de volumul transportului intern de mărfuri rutier, feroviar și pe căi navigabile interioare (exprimat ca modificare procentuală față de anul de bază, din perioada analizată, a valorii din anul curent pentru tone-km) raportat la produsul intern brut (exprimat ca modificare procentuală față de anul de bază, din perioada analizată, a valorii din anul curent în euro prețuri constante la nivelul anului 2005). Datele sunt agregate la nivel național.
- **Ponderea fiecărui mod în transportul de mărfuri reprezintă** ponderea (în %) a fiecărui mod de transport în totalul transportului intern de mărfuri (rutier; feroviar; căi navigabile interioare). Datele sunt agregate la nivel național.

Surse de date: Institut Național de Statistică, baza de date a indicatorilor de dezvoltare durabilă în România, http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm

X.2. Factori care influențează consumul

Deciziile de cumpărare și complexitatea comportamentului consumatorilor se datorează în foarte mare măsură problemelor mediului ambiant în care aceștia își trăiesc viața precum și numeroșilor factori care influențează direct sau indirect în ultimă instanță procesul decizional de cumpărare și de consum.

Comportamentul consumatorului nu se poate explica prin cunoașterea sistemului de factori ce acționează în strânsă legătură și intercondiționare reciprocă, dar modul în care acționează și mai ales locul și rolul pe care aceștia le au în sistem, sunt privite în mod diferit și de aceea întâlnim în literatura de specialitate diferite clasificări ale acestor factori. Consumul este influențat de mai mulți factori, în principal de demografie, economie, tehnologie, influențele sociale și culturale, respectiv tipurile de consumatori.

Demografia, reflectă structura populației și a proceselor care afectează populația. La nivel macroeconomic, principalele variabile vizează: numărul populației și distribuția ei geografică, sporul natural, structura pe grupe de vârstă, ocupație, nivel educațional, număr de familii și gospodării, mărimea unei familii și a gospodăriei, mobilitatea populației, tipul de habitat (urban, rural). Creșterea populației exercită o presiune proporțională și asupra structurilor și sistemelor din societate (economice, educaționale, ecologice, etc).

Un rol esențial în ceea ce privește consumul îl are economia, deoarece ea caracterizează capacitatea de cumpărare de care dispune societatea la un moment dat, constituind premisa formării comportamentului consumatorului. Influențele afectează direct mărimea și evoluția consumului. Venitul consumatorului este factorul esențial care prin mărime, formă, dinamică, distribuție în timp, destinație, etc. constituie premisa materială a comportamentului consumatorului și principala restricție care se impune acestuia. Nu toate bunurile și serviciile au aceeași sensibilitate la nivelul veniturilor. De exemplu, când se reduc veniturile unei persoane, cheltuielile pentru produsele de folosință îndelungată și cele pentru activități cultural-distractive sunt cele mai afectate. Ca urmare, cele mai

importante criterii în adoptarea deciziilor sunt funcționalitatea și prețul bunurilor și serviciilor.

Influența internetului asupra consumului a început să se vadă încă de la începuturile decadelor trecute și mărirea transparenței determinată de internet a dus în primul rând la mai multă competitivitate, la lărgirea piețelor de distribuție, la accesul la mult mai multă informație.

În explicarea comportamentului consumatorului trebuie avută în vedere influența dedusă a factorilor sociali. Într-o accepțiune mai largă, factorii sociali s-au manifestat în conexiune cu cei economici. Din acest punct de vedere, preocuparea statului pentru o mai bună repartizare a veniturilor în societate, între indivizi sau grupuri de populație și acordarea de sprijin material unor categorii sociale defavorizate au exercitat o influență majoră în direcția creșterii cheltuielilor publice. Specialiștii apreciază că un rol important au: familia, grupurile sociale, clasele sociale și statusul social. Grupurile sociale (referențiale) se prezintă sub forma grupului de referință și apartenență. Grupul de apartenență este tipul de structură socială în care indivizii au conștiința că aparțin prin obiective comune, simțământ de unitate și norme comune. Exemplul tipic este familia, apoi organizațiile profesionale, grupurile etnice, de prieteni, sportive, etc., care evident se deosebesc prin mărime, obiective, durată de asociere, grad de coeziune.

Ca tendință generală, principalii factori care-și vor pune amprenta asupra consumului sunt veniturile, îmbătrânirea populației, prețurile alimentelor și dezvoltarea internetului și a tehnologiei. Efectele principale ale acestor factori vor fi consumul sustenabil, modificări în sistemele de pensionare, dispariția prețurilor fixe, modificarea modului de comunicare cu consumatorii și a modelelor de afaceri, precum și micșoarea marjelor în afaceri.

X.3. Presiunile asupra mediului cauzate de consum - Datele sunt agregate la nivel național.

X.4. Prognoze, politici și măsuri privind consumul și mediul

➤ **Monitorizarea obiectivelor stabilite pentru consumul și producția durabilă**

Creșterea durabilă reprezintă unul dintre principalele obiective ale Uniunii Europene. Având în vedere penuria mondială de resurse naturale, principala provocare pentru producători și consumatori este „să realizeze mai mult consumând mai puține resurse”. Pentru a aborda această provocare, UE a inițiat numeroase politici și inițiative care au drept obiectiv consumul și producția durabile.

Comisia Europeană a adoptat „Planul de acțiune privind consumul și producția durabile și politica industrială durabilă” care include o serie de propuneri cu scopul de a contribui la îmbunătățirea performanțelor de mediu ale produselor și la creșterea cererii de produse și tehnologii de producție mai durabile.

Planul de acțiune privind consumul și producția durabile a avut drept rezultat inițiative în următoarele domenii: extinderea *Directivei privind proiectarea ecologică*, revizuirea *Regulamentului privind eticheta ecologică*, revizuirea *Regulamentului EMAS*, legislația

privind *achizițiile publice ecologice*, *Foiaia de parcurs privind eficiența resurselor* și *Planul de acțiune privind ecoinovarea*. Aceste instrumente fac parte integrantă din noua Strategie de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene, consolidând angajamentul pe termen lung al UE de a rezolva problemele legate de dezvoltarea durabilă și recunoscând totodată importanța consolidării cooperării cu partenerii din afara UE.

În abordarea producției și consumului durabil este foarte important să se pună accentul pe responsabilizarea mediului de afaceri, alături de conștientizarea societății civile, România fiind încă la primii pași în acest domeniu.

Guvernul, instituțiile statului au un rol esențial, în a include, în strategiile și politicile sale conceptul de producție și consum durabile și în a iniția și întreține un dialog continuu cu societatea civilă, precum și cu latura productivă și de servicii – respectiv mediul de afaceri. Totodată, întreprinzătorii, decidenții politici, ONG-urile și cetățenii au cu toții rolul lor. Dezvoltarea durabilă este o preocupare a tuturor, așa cum ne străduim să avem o economie de vârf, trebuie să depunem eforturi clare pentru un mediu înconjurător de cea mai înaltă calitate, atât la nivel intern, cât și global.

Această nouă abordare în modul de a produce și consuma, va fi un proces care va trebui să pornească din 3 direcții:

- Guvernul și instituțiile statului care, urmând modelul UE, vor facilita accesul mediului de afaceri la diferite instrumente către producția și consumul durabile;
- responsabilizarea mediului de afaceri;
- conștientizarea societății civile pentru a "cere" produse și servicii care au fost proiectate urmând modele de producție și consum durabile.

Mai mult ca niciodată, necesitatea de a evolua spre modele de consum și producție mai durabile constituie o prioritate.

➤ ***Politicile și măsurile întreprinse în anul de raportare privind consumul durabil***

Politica de mediu interacționează din ce în ce mai mult cu toate domeniile și contribuie la modelarea viitorului nostru. Aceasta reprezintă un factor de schimbare structurală, a cărei abordare implică noi responsabilități, riscuri și oportunități. Din punct de vedere social, există legături strânse între un mediu sănătos, echitatea și coeziunea socială.

Pentru a încuraja industria, serviciile, administrația sau organizațiile să pună în aplicare politici de mediu, UE a înființat instrumente care măsoară performanța de mediu.

Etichetarea oferă informații cruciale, care ajută consumatorii să facă alegeri în cunoștință de cauză.

Eticheta ecologică este un sistem voluntar înființat în 1992 cu scopul de a încuraja întreprinderile să comercializeze produse și servicii care respectă anumite criterii de mediu.

Criteriile sunt stabilite și revizuite de Comitetul pentru etichetare ecologică al Uniunii Europene, care este responsabil și de cerințele de evaluare și verificare aferente. Pe produsele și serviciile cărora li se acordă eticheta ecologică se regăsește un **logo în formă de floare**,

cu ajutorul căruia consumatorii, fie ei publici sau privați, le pot identifica cu ușurință. În România, eticheta s-a acordat unor produse cum ar fi: hârtia tipărită, vopsea de interior, textile, lubrifianți și servicii de cazare turistică.

Criteriile pentru etichetarea ecologică nu se bazează pe un singur factor, ci pe studii care analizează impactul unui produs sau serviciu asupra mediului pe parcursul ciclului său de viață. Revizuirea în 2008 a Regulamentului privind eticheta ecologică a UE Regulamentul (CE) nr. 66/2010, a avut ca scop promovarea utilizării sistemului voluntar de etichetare ecologică prin reducerea costurilor și a sarcinilor birocratice impuse de normele în domeniu.

Regulamentul (CE) nr. 66/2010 privind eticheta ecologică a fost transpus în legislația românească prin:

- HG nr. 661/2011 privind stabilirea unor măsuri pentru asigurarea aplicării la nivel național a Regulamentului (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului privind eticheta UE ecologică
- Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr.1480/29.08.2014 privind aprobarea componenței nominale a Comisiei pentru eticheta UE ecologică.

Directiva 92/75/CEE a introdus un sistem UE de etichetare a consumului de energie al aparatelor de uz casnic, prin intermediul căruia potențialii consumatori se pot informa cu privire la consumul de energie al tuturor modelelor de produse disponibile cu ajutorul etichetelor și informațiilor incluse în broșurile despre produs. De la introducerea sa în 1995, **eticheta energetică** a UE a devenit un ghid recunoscut și respectat la scară largă pentru producători și consumatori. În iunie 2010, Directiva privind etichetarea energetică (2010/30/UE) a făcut obiectul unei revizuirii care a avut drept scop extinderea domeniului său de aplicare la o gamă mai largă de produse, inclusiv la produsele consumatoare de energie și la alte produse energetice.

La 15 iulie 2015, Comisia a propus revenirea la scara de etichetare „de la A la G”. Comisia a propus, de asemenea, crearea unei noi baze de date digitale pentru produsele eficiente din punct de vedere energetic pentru a crește transparența și a îmbunătăți respectarea normelor.

Directiva 2005/32/CE instituie un cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de **proiectare ecologică aplicabile produselor consumatoare de energie**, de modificare a directivelor 92/42/CEE, 96/57/CE și 2000/55/CE privind cerințele de eficiență energetică pentru produse cum ar fi boilerelor, computerele sau televizoarele. Între timp, Comisia a adoptat în cadrul procedurii de comitologie mai multe măsuri de punere în aplicare a directivei din 2005. La revizuirea din 2009 a directivei din 2005 (Directiva 2009/125/CE), domeniul său de aplicare a fost extins la alte produse energetice decât produsele consumatoare de energie, și anume produsele care, deși nu consumă energie în timpul utilizării, au un impact indirect asupra consumului de energie, de exemplu dispozitivele ce utilizează apă, ferestrele sau materialul izolant. În 2012, Comisia a publicat o analiză a Directivei 2009/125/CE, care conchidea că nu sunt necesare nici revizuirea urgentă a Directivei privind proiectarea ecologică, nici extinderea domeniului său de aplicare la alte produse energetice decât produsele consumatoare de energie.

Sistemul UE de management de mediu și audit (EMAS) reprezintă un instrument de gestionare care face posibilă evaluarea, raportarea și îmbunătățirea performanței de mediu a întreprinderilor și a altor organizații. Sistemul, limitat inițial la întreprinderile din sectorul industrial, este disponibil pentru întreprinderi din 1995. Totuși, din 2001 EMAS este disponibil pentru toate sectoarele economice, inclusiv pentru serviciile publice și private.

În 2009, Regulamentul EMAS (CE) nr. 1221/2009, a fost revizuit și modificat cu scopul de a încuraja organizațiile să se înregistreze în sistemul EMAS. Revizuirea Regulamentului EMAS a îmbunătățit posibilitatea de aplicare și credibilitatea sistemului și a consolidat vizibilitatea și disponibilitatea sa. În 2009, Parlamentul European a obținut certificarea ISO 14001:2004, înregistrându-se și în cadrul EMAS.

De asemenea, în anul 2011, este adoptată Decizia Comisiei 2011/832/UE privind un ghid pentru înregistrarea colectivă la nivelul UE, înregistrarea organizațiilor din țări terțe și înregistrarea globală în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS).

În România **EMAS** se aplică prin:

- HG nr. 57/2011 privind stabilirea unor măsuri pentru asigurarea aplicării prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 761/2001 și a deciziilor 2001/681/CE și 2006/193/CE ale Comisiei.
- OM nr. 1541/2011 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comitetului EMAS și al Biroului EMAS.
- OM nr. 2086/2011 pentru aprobarea Procedurii de înregistrare în sistemul comunitar de management de mediu și audit – E2086MAS.

EMAS este conceput astfel încât să ofere asistență organizațiilor pentru a-și îmbunătăți performanța de mediu, ameliorându-și totodată competitivitatea, de exemplu printr-o utilizare mai eficientă a resurselor. Înregistrarea în cadrul EMAS permite organizațiilor să demonstreze părților interesate, precum clienții, organismele de reglementare și cetățenii, că evaluează, gestionează și reduc impactul asupra mediului al activităților întreprinse. Sigla EMAS poate fi utilizată numai de organizațiile înregistrate EMAS, în perioada valabilității înregistrării lor și este însoțită întotdeauna de numărul de înregistrare al organizației. În România, organismul competent responsabil cu înregistrarea organizațiilor în EMAS este Ministerul Mediului.

Sigla EMAS poate fi utilizată numai de organizațiile înregistrate EMAS, în perioada valabilității înregistrării lor și este însoțită întotdeauna de numărul de înregistrare al organizației.

Totodată, în cadrul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului funcționează Biroul EMAS, care asigură secretariatul tehnic al Comitetului EMAS și administrează Registrul Național EMAS.

De asemenea, organismul responsabil pentru acreditarea verificatorilor de mediu și supravegherea activităților desfășurate de aceștia este Asociația de Acreditare din România (RENAR).

Totodată, creșterea durabilă reprezintă unul dintre principalele obiective ale Uniunii Europene. Având în vedere penuria mondială de resurse naturale, principala provocare pentru producători și consumatori este „să realizeze mai mult consumând mai puține resurse”. Pentru a aborda această provocare, UE a inițiat numeroase politici și inițiative care au drept obiectiv consumul și producția durabile.

Acestea ar trebui să ducă la îmbunătățirea performanței de mediu globale a produselor pe durata ciclului lor de viață, să stimuleze cererea de produse și tehnologii de producție mai bune și să ajute consumatorii să facă alegeri în cunoștință de cauză.

De cele mai multe ori, consumatorii nu aleg produse cu o performanță mai bună din perspectiva ciclului de viață, din cauza costurilor foarte ridicate și, în anumite cazuri, din lipsă de informare cu privire la efectele și beneficiile viitoare ale acestora.

În acest scop, trebuie îmbunătățită performanța generală de mediu a produselor pe toată durata ciclului lor de viață, trebuie promovată și stimulată cererea de produse și tehnologii de producție mai bune, iar sistemul de etichetare trebuie să devină mai simplu și mai coerent, pentru a ajuta consumatorii să facă alegeri mai bune.

Politica **achizițiilor publice ecologice** este o politică voluntară care vine în sprijinul autorităților publice la achiziționarea de produse, servicii și lucrări care au un impact redus asupra mediului.

Conceptul de achiziții publice ecologice este recunoscut la scară largă în ultimii ani ca fiind un instrument util pentru stimularea pieței produselor și serviciilor ecologice și pentru reducerea efectelor asupra mediului ale activităților autorităților publice. Statele membre implementează achizițiile publice ecologice prin intermediul planurilor naționale de acțiune. Cele două directive privind achizițiile publice adoptate în 2004 (Directiva 2004/18/CE și 2004/17/CE) conțineau, pentru prima dată, dispoziții specifice legate de posibilitatea de a ține seama de aspectele de mediu în procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice, de exemplu, prin includerea cerințelor de mediu în specificațiile tehnice, utilizarea etichetelor ecologice sau aplicarea criteriilor de atribuire bazate pe caracteristicile de mediu. Cele trei directive adoptate în februarie 2014 în cadrul reformei achizițiilor publice în temeiul Actului privind piața unică - directivele 2014/24/UE (Directiva Clasică), 2014/25/UE (Directiva privind utilitățile publice) și 2014/23/UE (Directiva privind concesiunile) - simplifică procedurile relevante, îmbunătățind condițiile de inovare pentru întreprinderi și încurajând utilizarea la scară mai largă a achizițiilor publice ecologice, sprijinind astfel trecerea la o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon.

În 2008, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Achiziții publice pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu” (COM(2008)0400), care stabilește o serie de măsuri necesare pentru sprijinirea implementării achizițiilor publice ecologice de statele membre și de autoritățile contractante individuale.

În consecință, criteriile privind achizițiile publice ecologice în UE fac parte dintr-o abordare voluntară a achizițiilor publice ecologice. Până în prezent, au fost publicate 21 de seturi de criterii privind achizițiile publice ecologice pentru anumite sectoare, cum ar fi transportul, echipamentele IT de birou, produse și servicii de curățat, construcțiile, izolare termică, produse și servicii de grădinărit.

Planul de acțiune privind **ecoinovarea** lansat de Comisie în decembrie 2011 urmează Planului de acțiune pentru tehnologii ecologice 2004 (ETAP) (COM(2004)0038) și consolidează experiența câștigată în urma sa. Obiectivul ETAP era stimularea dezvoltării și utilizării de tehnologii de mediu și îmbunătățirea competitivității europene în acest domeniu.

Planul de acțiune privind ecoinovarea are drept scop să extindă domeniul de aplicare al politicilor de inovare pentru a include tehnologiile ecologice și ecoinovarea și să evidențieze rolul politicii de mediu ca factor de creștere economică. Planul de acțiune privind ecoinovarea este un cadru de politică amplu care poate fi finanțat din diferite surse. În perioada 2014-2020, principala sursă de sprijin va fi Orizont 2020. Alte surse includ fondurile structurale și de investiții europene, cum ar fi Fondul european de dezvoltare regională, programul LIFE pentru mediu și politici climatice, COSME și politica agricolă comună. O parte importantă a finanțării disponibile pentru societățile de ecoinovare va fi obținută prin noile instrumente financiare dezvoltate de Comisie pentru a oferi mecanisme de împrumut și de capitaluri proprii.

Parlamentul European și-a exprimat sprijinul pentru Planul de acțiune privind consumul și producția durabile și componentele sale în repetate rânduri. La revizuirea Directivei privind proiectarea ecologică din 2009, Parlamentul European a consolidat cu succes conceptul de analiză a ciclului de viață, îndeosebi conceptul de eficiență a resurselor și materialelor. De asemenea, Parlamentul a reușit să adopte dispoziții detaliate privind întreprinderile mici și mijlocii și informarea consumatorilor. Extinderea domeniului de aplicare a directivei pentru a include produsele energetice a beneficiat, de asemenea, de sprijinul Parlamentului.

Parlamentul European a jucat un rol important în adoptarea succesivă a unor dispoziții ce introduc proceduri de achiziții mai ecologice în directivele privind achizițiile publice. La ultima revizuire a directivelor privind achizițiile publice adoptate în 2014, Parlamentul European și-a exprimat sprijinul, printre altele, pentru introducerea criteriului „ofertei cele mai avantajoase din punct de vedere economic” în procedura de achiziții. Astfel, autoritățile publice vor putea acorda mai multă importanță aspectelor legate de calitate și de mediu, chestiunilor sociale și inovării, ținând seama totodată de prețul și costul ciclului de viață al produsului achiziționat.

La 24 ianuarie 2006, Parlamentul European a semnat declarația EMAS, prin care s-a angajat să se asigure că activitățile sale sunt consecvente cu cele mai bune practici actuale în materie de management al mediului. În 2007, Parlamentul European a obținut

*RAPORT JUDEȚEAN PRIVIND STAREA MEDIULUI
~ 2022 ~*

certificarea ISO 14001/2004, înregistrându-se și în cadrul EMAS. De asemenea, Parlamentul utilizează proceduri ecologice în materie de achiziții publice.

În rezoluția sa din 17 octombrie 2013, Parlamentul a salutat Planul de acțiune privind ecoinovarea. Parlamentul a subliniat efectele potențiale la nivelul sinergiilor ale ecoinovării pentru crearea de locuri de muncă durabile, protecția mediului și reducerea dependenței economice. De asemenea, rezoluția a subliniat caracterul transversal al politicii pentru ecoinovare și necesitatea de a integra ecoinovarea în toate domeniile de politică. În acest context, Parlamentul a salutat posibilitățile de finanțare a ecoinovării prin intermediul programului Orizont 2020, COSME, LIFE și politicii agricole comune și a evidențiat rolul noilor instrumente financiare ale UE, ca mecanisme ale inițiativelor emblematice „O Uniune a inovării” și „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” din cadrul Strategiei Europa 2020.

În cadrul negocierilor privind cadrul financiar multianual pentru 2014-2020, Parlamentul a solicitat creșterea următorului buget pe termen lung al Uniunii pentru perioada 2014-2020, în lumina obiectivelor ambițioase prevăzute de Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. La negocierea programelor specifice, Parlamentul a reușit să includă ecoinovarea printre prioritățile de investiții eligibile pentru finanțare din Fondul european de dezvoltare regională.